EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.11.2020
COM(2020) 746 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

{SWD(2020) 276 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Gospodarstvo euroobmočja je zaradi pandemije COVID-19 v prvi polovici leta 2020 doživelo nenadno in globoko recesijo in je zaradi trenutne zdravstvene krize še vedno ranljivo. Kriza zaradi COVID-19 je povzročila vrsto velikih šokov na strani povpraševanja in ponudbe, posledično pa naj bi se BDP v letu 2020 pričakovano zmanjšal za 7,8 %. Okrevanje v letu 2021 bo predvidoma počasnejše, kot je bilo prvotno pričakovano, velika proizvodna vrzel v višini približno –7,0 % potencialnega BDP v letu 2020 pa se do konca leta 2021 še ne bo zaprla. Gospodarski obeti so zaradi razvoja pandemije in sprememb v ravnanju gospodarskih subjektov povezani s precejšnjo negotovostjo. Hitro ukrepanje na nacionalni ravni in ravni Unije, tudi v okviru svežnja Next Generation EU (NGEU), je odločilno pripomoglo k izravnavi nekaterih negativnih posledic šoka in stabilizaciji trgov. Zasebna potrošnja in naložbe so močno upadle, kar je posledično negativno vplivalo na cene in plače. Tudi obeti za trg dela so se poslabšali, s čimer se je prekinilo sedemletno obdobje izboljševanja. Vendar sta rast brezposelnosti ublažila uspešno izvajanje ambicioznih ukrepov politike v vseh državah članicah, kot so sheme skrajšanega delovnega časa in druge podporne politike za preprečitev množičnih odpuščanj in obsežnih izpadov dohodka, ter znižanje stopenj delovne aktivnosti zaradi delavcev, ki so prenehali iskati delo in so zapustili trg dela, skupaj z zmanjšanjem skupnega števila opravljenih delovnih ur.

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

(2) Kriza zaradi COVID-19 povečuje gospodarske razlike med državami članicami euroobmočja. Na to vpliva več dejavnikov, med drugim: intenzivnost in čas nastanka prvotnega šoka zaradi COVID-19, relativna velikost in gospodarski pomen sektorjev, v katerih je veliko stikov med ljudmi (npr. turizem in gostinstvo), ter razlike v razpoložljivem fiskalnem manevrskem prostoru. Te razlike vplivajo na zaupanje, naložbe in možnosti za rast, kot tudi na regionalne razlike, ki so obstajale že prej, vendar se lahko še povečajo. Na daljši rok obstaja tveganje, da bo imela sedanja kriza zaradi COVID-19 trajen negativen učinek na potencialno rast in dohodkovne vrzeli zaradi nižjega človeškega in fizičnega kapitala (opredmetenega in neopredmetenega). To bi se lahko odrazilo v še nižji rasti produktivnosti dela in dohodkov.

(3) Hiter in odločen odziv Unije, vključno z instrumentom Next Generation EU, ki zajema mehanizem za okrevanje in odpornost, je okrepil zaupanje trgov in pokazal enotnost držav članic pri usklajenih prizadevanjih za ponoven zagon gospodarske rasti ter okrepitev gospodarske in socialne odpornosti. Takoj je bil dosežen tudi dogovor o več novih instrumentih za Unijo in euroobmočje. Ti instrumenti že zagotavljajo varnostno mrežo za delavce (prek evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (instrument SURE)[3], za podjetja (prek sheme Evropske investicijske banke) in za države članice, da bi se stabilizirali stroški financiranja, ki jih imajo države, med drugim prek zaščitnega mehanizma podpore zaradi pandemične krize v okviru evropskega mehanizma za stabilnost[4]. Odziv politike Unije je vključeval tudi aktivacijo splošne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast ter začasnega okvira za uporabo prožnosti v skladu s pravili EU o državni pomoči[5]. Sredstva kohezijske politike so bila prek naložbene pobude v odziv na koronavirus plus (CRII in CRII+) preusmerjena tja, kjer so bila najbolj potrebna[6].

(4) Izvajanje dobro zasnovanih politik v okviru mehanizma Next Generation EU in njegovega glavnega instrumenta, mehanizma za okrevanje in odpornost, bo podpiralo države članice pri izvajanju reform, ki spodbujajo rast, ter povečalo raven in kakovost naložb v skladu s cilji odpornosti ter dvojnega zelenega in digitalnega prehoda. Pripomoglo naj bi k ustvarjanju človeškega kapitala, podpiralo uspešen prehod delavcev na nova delovna mesta, kar bo poleg skladov kohezijske politike bistveno za zagotavljanje kohezije, spodbujanje produktivnosti ter krepitev gospodarske in socialne odpornosti. Cilji EU glede rasti ter nacionalni strukturni izzivi, vključno s tistimi, ki so bili opredeljeni v priporočilih za posamezne države za leti 2019 in 2020, so ključni. V letni strategiji za trajnostno rast[7], ki spodbuja te cilje, je predlaganih sedem vodilnih pobud: (1) zagnati, (2) prenoviti, (3) napolniti, (4) povezati, (5) modernizirati, (6) povečati ter (7) preusposabljati in izpopolnjevati. Te vodilne pobude predstavljajo skupne izzive, ki zahtevajo usklajena vlaganja in reforme. Države članice bi morale v ta vodilna področja usmerjati naložbe, izvajati reforme na teh področjih ter vanje nadalje vključevati svoje vrednostne verige. Predlagana uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost med drugim določa, da morajo biti načrti držav članic euroobmočja za okrevanje in odpornost skladni z

[3] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.
[4] https://www.consilium.europa.eu/media/44011/20200508-pcs-term-sheet-final.pdf.
[5] UL C 91I, 20.3.2020, str. 1, UL C 112I, 4.4.2020, str. 1, UL C 164, 13.5.2020, str. 3, UL C 218, 2.7.2020, str. 3.
[6] UL L 99, 31.3.2020, str. 5.
[7] COM(2020) 575 final.

izzivi in prednostnimi nalogami, opredeljenimi v priporočilu Sveta o ekonomski politiki euroobmočja. To usklajenost je treba upoštevati pri oceni načrtov za okrevanje in odpornost.

(5) Euroobmočje za blažitev posledic pandemije COVID-19 potrebuje kombinacijo politik, ki je spodbujevalna, usklajena, celovita in dosledna. Cilj je omejiti morebitne negativne dolgoročne učinke na trg dela, zmanjšati znatne gospodarske in socialne razlike, odpraviti neravnotežja in druga pomembna makroekonomska tveganja, ter v širšem smislu preprečiti negativne posledice za potencialno gospodarsko rast v srednjeročnem obdobju. Vzajemna usklajenost treh ključnih razsežnosti kombinacije politik euroobmočja – denarne, fiskalne in strukturne – je bistvena za zagotovitev spodbujevalne skupne naravnanosti politike v euroobmočju.

(6) Cilj pravočasnega posredovanja Evropske centralne banke (ECB) z denarno politiko je bil ohranjati transmisijske kanale denarne politike nedotaknjene in ohranjati srednjeročno stabilnost cen. ECB je napovedala znatne dodatne nakupe sredstev javnega in zasebnega sektorja v obsegu 1 470 milijard EUR v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev (APP, 120 milijard EUR do konca leta 2020)[8] in izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji (PEPP, 1 350 milijard EUR vsaj do sredine leta 2021)[9].

(7) Fiskalna naravnanost naj bi bila v letu 2020 zelo ekspanzivna, v letu 2021 pa naj bi ostala spodbujevalna tako na ravni euroobmočja kot na nacionalni ravni. Usklajevanje nacionalnih fiskalnih politik ob doslednem spoštovanju Pakta za stabilnost in rast je ključnega pomena za učinkovit odziv na šok zaradi COVID-19 ter pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije (EMU). Komisija je 20. marca 2020 ugotovila, da se gospodarstvo EU sooča z resnim upadom gospodarske aktivnosti in da so pogoji za uporabo splošne odstopne klavzule iz Pakta za stabilnost in rast izpolnjeni. To ugotovitev so potrdili tudi finančni ministri držav članic[10]. Države članice so uvedle obsežne proračunske ukrepe za zajezitev pandemije ter zagotavljanje podpore posameznikom in podjetjem, ki so še posebej prizadeti, vključno z izredno likvidnostno podporo, pretežno prek poroštev, danih podjetjem in bankam, da se zagotovi pretok kreditiranja. Na ravni EU bo zagotovljena nadaljnja usklajena fiskalna podpora, zlasti prek mehanizma za okrevanje in odpornost.

(8) Gospodarski upad, ki je posledica pandemije COVID-19, zelo negativno vpliva na javne finance. Ko bodo zdravstvene in gospodarske razmere to dopuščale, bo preusmeritev fiskalnih politik na doseganje preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev, vključno s postopno odpravo podpornih ukrepov za podjetja in državljane, prispevala k zagotovitvi srednjeročne vzdržnosti javnih financ. To bi bilo treba storiti na tak način, da se ublaži vpliv krize na družbo in trg dela. Reforme, namenjene izboljšanju strukture nacionalnih proračunov in zagotavljanju dolgoročnejše vzdržnosti javnih financ, se zdijo še posebej pomembne, tudi v luči podnebnih sprememb in zdravstvenih izzivov. Izboljšanje strukture nacionalnih proračunov, zlasti s pregledi porabe in učinkovitimi okviri javnega naročanja, lahko ustvari prepotreben fiskalni manevrski prostor. Tudi prakse zelenega oblikovanja proračuna lahko pomagajo pri reševanju izzivov na področju blaženja podnebnih sprememb in

[8] UL L 157, 15.6.2016, str. 28.
[9] UL L 91, 25.3.2020, str. 1.
[10] https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2020/03/23/statement-of-eu-ministers-of-finance-on-the-stability-and-growth-pact-in-light-of-the-covid-19-crisis/.

varstva okolja. Ustrezni, učinkoviti in vključujoči zdravstveni sistemi in sistemi socialne zaščite zagotavljajo nujno potrebno zaščito tistim, ki jo bolj potrebujejo, imajo bistveno vlogo kot avtomatski stabilizatorji in bi morali ohranjati vzdržnost javnih financ. Podobno reforme, ki krepijo delovanje trgov dela, kapitala, proizvodov in storitev – z ustreznim izvajanjem in razvrščanjem – povečujejo potencialni proizvod, hkrati pa preprečujejo negativen kratkoročni učinek na skupno povpraševanje.

(9) V krizi zaradi COVID-19 je še bolj vidno, kako pomembne so reforme za učinkovitejše in pravičnejše sisteme javnofinančnih prihodkov. Ker je davčni primež v stroških dela v večini držav članic euroobmočja še vedno visok, navedene reforme vključujejo preusmeritev davčne obremenitve na davčne osnove, ki manj škodijo ponudbi delovne sile, produktivnosti, naložbam in rasti ob upoštevanju s tem povezanega distribucijskega učinka. Povečana uporaba okoljskih davkov in/ali drugih oblik cenovnega ovrednotenja zunanjih stroškov lahko prispeva k trajnostni rasti s spodbujanjem „bolj zelenih“ načinov ravnanja. Ukrepi za boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju in izogibanju davkom, tako na mednarodni ravni kot v Uniji, lahko izboljšajo učinkovitost in pravičnost davčnih sistemov. Poleg tega zaradi globalizacije in digitalizacije gospodarstva ni več povezave med krajem, kjer je vrednost ustvarjena, in krajem plačila davkov. V okviru OECD potekajo prizadevanja za dosego soglasne svetovne rešitve za obravnavo davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva.

(10) Zaradi visoke stopnje negotovosti, ki jo je povzročil šok zaradi COVID-19, in njegovega škodljivega učinka na naložbe, so še posebej pomembne reforme za odpravo naložbenih ozkih grl in omejitev na strani ponudbe. Bistveni so ukrepi, ki pospešujejo črpanje sredstev EU ter uspešno in učinkovito uporabo virov, zlasti v državah članicah, ki na tem področju zaostajajo in v katerih se s sredstvi EU financira znaten delež naložb. Reforme, ki zmanjšujejo upravno breme za podjetja (npr. digitalizacija javnih uprav, vključno z elektronsko identifikacijo, reforme pravosodja) in preprečujejo zlorabo sredstev (npr. preprečevanje korupcije, goljufij in pranja denarja[11]), lahko izboljšajo poslovno okolje in prispevajo k spodbujanju naložb, ustvarjanju delovnih mest in ustanavljanju podjetij.

(11) Kriza zaradi COVID-19 je povzročila znaten izpad prihodkov številnih podjetij ter pomeni tveganje za solventnost podjetij v euroobmočju. Učinkoviti insolvenčni okviri imajo ključno vlogo pri podpiranju podjetij, ki so sposobna preživeti, a se soočajo z začasnimi težavami, in zagotavljanju urejenega izstopa podjetij, ki niso sposobna preživeti. Izboljšanje insolvenčnih okvirov lahko pomaga tudi pri obravnavanju verjetnega povečanja obsega nedonosnih posojil in ohranjanju kreditov za gospodarstvo, saj olajšuje čiščenje bilanc stanja bank in dolgoročno spodbuja čezmejne naložbe. V zvezi s tem je bila sprejeta direktiva o prestrukturiranju in drugi priložnosti (2019/1023)[12], da bi se v nacionalno zakonodajo na področju solventnosti v vseh državah članicah uvedli minimalni standardi, ki bi zagotavljali, da so okviri preventivnega prestrukturiranja na voljo dolžnikom v finančnih težavah, zagotovili postopke za odpust dolgov prezadolženim podjetnikom in povečali učinkovitost vseh vrst postopkov v primeru insolventnosti. Pomembno je nadaljevati prenos direktive v nacionalne zakonodaje in njeno izvajanje. Evropska komisija je v akcijskem načrtu

[11] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 24. julija 2019 – Za boljše izvajanje okvira EU za preprečevanje pranja denarja in boj proti financiranju terorizma (COM(2019) 360 final).

[12] UL L 172, 26.6.2019, str. 18.

za unijo kapitalskih trgov iz septembra 2020[13] napovedala tudi prizadevanja za minimalno uskladitev ali večje zbliževanje na ciljnih področjih osnovne nebančne insolventnosti. Poleg tega lahko države članice dodatno ocenijo učinkovitost in uspešnost svojih insolvenčnih okvirov v skladu z mednarodnimi dobrimi praksami ter odpravijo preostale pomanjkljivosti[14].

(12) Nadaljnje poglabljanje enotnega trga blaga in storitev ter prilagajanje euroobmočja digitalni dobi sta lahko pomembno gonilo rasti, zbliževanja in odpornosti. Součinkovanje skupne valute in enotnega trga ustvarja boljše pogoje za gospodarsko stabilizacijo in dolgoročno rast. Kriza zaradi COVID-19 je spodbudila uporabo digitalnih orodij, pokazala na pomen enotnega digitalnega trga ter pospešila uporabo digitalnih in brezgotovinskih načinov plačevanja. Vendar je enotni trg še vedno nedokončan, zlasti na področju storitev, natančneje na področju trgovine na drobno in poklicnih storitev. Enotni trg lahko omeji cenovne togosti, ki ovirajo tako transmisijski mehanizem denarne politike kot gospodarsko odpornost. Enotni trg pripomore k mobilnosti proizvodnih dejavnikov, kar sektorjem, regijam in državam članicam omogoča, da pri odzivanju na šoke čim bolj zmanjšajo gospodarske stroške (npr. brezposelnost). Da bi dosegli nadaljnje povezovanje enotnega trga blaga in storitev, je treba odpraviti vse preostale nepotrebne omejitve, izboljšati mehanizme za nadzor trga in sprejeti ukrepe za zagotovitev upravne zmogljivosti za doseganje teh ciljev.

(13) Reforme in naložbe, ki izboljšujejo vključevanje na trg dela in poklicne prehode na trgu dela, s posebnim poudarkom na digitalnih in zelenih delovnih mestih, so bistvene za povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter podporo okrevanju. Takojšnji krizni ukrepi na nacionalni ravni in ravni Unije so omejili negativne gospodarske in socialne posledice za delavce. Hkrati pa so številne dolgotrajne reforme zdaj postale še nujnejše: učinkovite aktivne politike trga dela, vključno s posameznikom prilagojeno podporo, izboljšanje kakovosti in vključevalnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja, da se izboljšajo rezultati izobraževanja od zgodnjega otroštva dalje, odločni ukrepi za preusposabljanje in izpopolnjevanje, vlaganje v izobraževanje in usposabljanje odraslih ter spletne platforme za učenje, obravnavanje pomanjkanja znanj in spretnosti, povečanje zaposlitvenih možnosti za najranljivejše segmente delovno aktivnega prebivalstva, vključno z mladimi in dolgotrajno brezposelnimi, ter odpravljanje vrzeli po spolu. Spodbujanje ustvarjanja kakovostnih delovnih mest in izboljšanje delovnih pogojev, zlasti z zagotavljanjem ustreznih minimalnih plač in zmanjšanjem segmentacije trga dela, sta ključna za podporo trajnostnemu in vključujočemu okrevanju. Socialni dialog in kolektivna pogajanja imajo pomembno vlogo pri uspešnem oblikovanju in izvajanju politik.

(14) Za gospodarsko in socialno odpornost je pomemben dostop do ustreznih, vključujočih in vzdržnih zdravstvenih sistemov in sistemov socialne zaščite, ki v krizi delujejo kot avtomatski stabilizatorji. Pomagajo ohranjati dostojen življenjski standard in dobro zdravje prebivalstva, kar je ključno za produktiven trg dela skozi celoten gospodarski cikel. Naložbe za podporo zdravstvenim reformam in odpornim zdravstvenim sistemom morajo ostati ena od prednostnih nalog držav članic.

---

13 COM(2020) 590 final.

14 Euroskupina je opredelila več načel, vključno z zgodnjim prepoznavanjem težav z zadolženostjo in razpoložljivostjo postopkov zgodnjega prestrukturiranja.
Glej https://www.consilium.europa.eu/sl/meetings/eurogroup/2016/04/22/.

Izvajanje evropskega stebra socialnih pravic[15] je ključnega pomena za usmerjanje politik. V sedanji krizi je potreba po zagotovitvi ustrezne socialne zaščite za vse, tako v smislu kakovostne zdravstvene in dolgotrajne oskrbe kot tudi v smislu nadomeščanja dohodka za vse delavce, vključno s tistimi z netipičnimi pogodbami in samozaposlenimi, postala še pomembnejša. Številne države članice so sprejele začasne ukrepe dohodkovne podpore in socialne pomoči v korist ranljivih skupin z zelo nizkimi dohodki in delavcev, ki niso upravičeni do nadomestil za brezposelnost. Sprejeti so bili ukrepi na področju socialnih prejemkov in nadomestil, pogojev za upravičenost in dodatnih storitev v naravi. Izboljšanje ustreznosti sistemov socialne zaščite in pokritosti z njimi je treba izvesti na tak način, da se zagotovita dolgoročna vzdržnost javnih financ in medgeneracijska pravičnost.

(15) V zadnjih letih je bil dosežen znaten napredek, vendar so gospodarske posledice pandemije ponovno obremenile finančni sektor. Banke v euroobmočju so imele ob začetku sedanje krize večjo sposobnost pokrivanja izgub kot pred začetkom svetovne finančne krize. To je skupaj z ukrepi denarne in fiskalne politike preprečilo zaostrovanje pogojev tržnega financiranja po začetni fazi krize in zagotovilo nadaljnje zagotavljanje kreditov zasebnemu sektorju. Kriza bo verjetno še dodatno obremenila že tako nizke stopnje dobičkonosnosti bank in deleže nedonosnih kreditov kot tudi nebančni finančni sektor, ki je beležil odlive in izgube pri vrednotenju, ki so bile le delno nadomeščene. To bi lahko oviralo zagotavljanje kreditov, ki je bistveno za okrevanje. Hitro in obsežno posredovanje politike je podprlo zaupanje in pomagalo ohranjati makrofinančno stabilnost. Za zmanjšanje tveganj je bistveno, da se prekinejo povratni učinki med ranljivostmi podjetniškega sektorja in tveganji finančnega sektorja ter odpravijo strukturne pomanjkljivosti z namenom povečanja dobičkonosnosti. Državne poroštvene sheme za posojila pomagajo zaščititi podjetja in bančni sektor, vendar po drugi strani pomenijo pogojne obveznosti za proračune držav članic. Ker ni učinkovitega sistema za ločevanje med podjetji, ki so sposobna preživeti, in tistimi, ki niso, podaljšanje moratorijev pri insolventnosti in restrukturiranje nedonosnih posojil pomenita težavne odločitve, saj lahko privedeta do neustreznega razporejanja sredstev in povečanja izgub v primeru morebitnega stečaja.

(16) Dokončanje strukture ekonomske in monetarne unije (EMU) ostaja bistvenega pomena. Zapolnjevanje preostalih vrzeli bi lahko dodatno povečalo stabilnost in odpornost euroobmočja ter okrepilo mednarodno vlogo eura, ki je v zadnjih letih večinoma stabilen. Instrument Next Generation EU ima poleg svoje kratkoročne stabilizacijske funkcije in vloge pri podpiranju okrevanja tudi potencial dolgoročnejšega vplivanja na EMU. Instrument lahko okrepi euro kot mednarodno rezervno valuto s povečanjem odpornosti euroobmočja na prihodnje šoke ter obsežnimi izdajami dolga, denominiranega v eurih, vključno z zelenimi in socialnimi obveznicami, kar bo povečalo globino in likvidnost trga visokokakovostnih dolžniških vrednostnih papirjev, denominiranih v eurih. Kljub temu EMU še vedno manjkajo pomembni elementi, kot sta dokončana bančna unija in unija kapitalskih trgov. Okrepitev bančne unije ostaja ključna za zagotavljanje finančne stabilnosti, zmanjšanje finančne razdrobljenosti in zaščito posojanja gospodarstvu v časih krize. Dokončanje dela v zvezi s svežnjem reform evropskega mehanizma za stabilnost je prednostna naloga, vključno z uvedbo varovalnega mehanizma za enotni sklad za reševanje. Ta varovalni mehanizem bi moral biti operativen in bi ga bilo treba uvesti

[15] Medinstitucionalna razglasitev evropskega stebra socialnih pravic (UL C 428, 13.12.2017, str. 10).

prej, če bo dosežen zadosten napredek pri zmanjševanju tveganja. Nadaljevati je treba iskanje rešitev za premostitev omejitev pri trenutni ureditvi za zagotavljanje likvidnosti pri reševanju. Dokončanje unije kapitalskih trgov je ena ključnih prednostnih nalog, kot je razvidno iz novega akcijskega načrta iz septembra 2020. Za okrepitev mednarodne vloge eura ter zagotavljanje gospodarske in finančne avtonomije Unije bo pomembna tudi močna in odporna EMU, o čemer bo Komisija predložila sporočilo, pri tem pa bi bilo treba v celoti spoštovati notranji trg Unije ter si prizadevati za odprto in pregledno sodelovanje z državami članicami zunaj euroobmočja –

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2021–2022 vsaka posebej, med drugim prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost, in skupaj v okviru Euroskupine, ukrepajo za:

1. Zagotavljanje naravnanosti politike, ki podpira okrevanje

Ker se še vedno soočamo z izrednimi zdravstvenimi razmerami, bi morale fiskalne politike v celotnem letu 2021 v vseh državah članicah euroobmočja ostati spodbujevalne.

Ukrepi politike bi morali biti prilagojeni razmeram v posameznih državah ter bi morali biti pravočasni, začasni in ciljno usmerjeni. Ker se negativna tveganja še naprej pojavljajo, bi morale države članice nadaljevati usklajevanje ukrepov za učinkovito zajezitev pandemije, ohranjanje gospodarstva in podporo trajnostnemu okrevanju.

Ko epidemiološke in gospodarske razmere to dopuščajo, bi morale postopno odpraviti podporne ukrepe za podjetja in državljane na način, ki blaži socialne učinke krize in učinke krize na trg dela, ter voditi fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob hkratni krepitvi naložb.

Prizadevati bi si morale za reforme, ki krepijo pokritost z zdravstvenimi sistemi in sistemi socialne zaščite ter njihovo ustreznost in vzdržnost.

Posebno pozornost bi morale namenjati kakovosti proračunskih ukrepov. Izboljšati bi morale javnofinančno upravljanje, zlasti na področju naložb in zelenega oblikovanja proračuna ter okvirov za javna naročila. Izvajati bi morale preglede porabe in javnofinančne odhodke bolje usmeriti v potrebe po okrevanju in odpornosti.

2. Nadaljnje izboljšanje zbliževanja, odpornosti ter trajnostne in vključujoče rasti

Države članice bi morale ublažiti tveganje nadaljnjega poglabljanja razlik ter izboljšati ekonomsko in socialno odpornost v euroobmočju z izvajanjem reform, ki krepijo produktivnost in zaposlenost, zagotavljajo nemoteno dodeljevanje virov ter izboljšujejo delovanje trgov in javne uprave, ter s povečanjem ravni javnih in zasebnih naložb podpirati okrevanje skladno s pravičnim in vključujočim zelenim in digitalnim prehodom.

Nadalje bi morale povezati enotni trg blaga in storitev, vključno z digitalnim, z odpravo nepotrebnih omejitev, izboljšanjem nadzora trga in zagotavljanjem zadostnih upravnih zmogljivosti.

Zagotoviti bi morale učinkovite aktivne politike trga dela in podporo poklicnim prehodom, zlasti v smeri zelenega in digitalnega gospodarstva. Spodbujati bi morale poštene delovne pogoje in zmanjšati segmentacijo trga dela. Zagotoviti bi morale dejansko vključenost

socialnih partnerjev v oblikovanje politik ter okrepiti socialni dialog in kolektivna pogajanja. Okrepiti bi morale vključujoče sisteme izobraževanja in usposabljanja ter naložbe v usposabljanje, da se odpravi pomanjkanje znanj in spretnosti.

Nadaljevati bi morale prizadevanja za soglasno svetovno rešitev za obravnavo davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva, v okviru OECD, in biti pripravljene na nadaljnje ukrepanje na ravni EU do junija 2021. Doseči bi morale dodaten napredek v boju proti agresivnemu davčnemu načrtovanju, zmanjšati davčni primež in podpreti preusmeritev obdavčitve na oblikovanje cen ogljika in okoljsko obdavčitev.

3. Krepitev nacionalnih institucionalnih okvirov

Države članice bi morale nadaljevati in prednostno izvajati reforme za odpravo ozkih grl za naložbe ter zagotoviti učinkovito in pravočasno uporabo sredstev EU, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost. Okrepiti bi morale učinkovitost in digitalizacijo javne uprave, vključno s pravosodnimi in zdravstvenimi sistemi, ter javnih služb za zaposlovanje. Zmanjšati bi morale upravno breme za podjetja in izboljšati poslovno okolje. Vzpostaviti bi morale učinkovite okvire za boj proti goljufijam, korupciji in pranju denarja.

Spodbujati bi morale konkretne ukrepe za povečanje učinkovitosti, uspešnosti in sorazmernosti insolvenčnih okvirov, da se prestrukturirajo nedonosne izpostavljenosti in zagotovi učinkovito razporejanje kapitala.

4. Zagotavljanje makrofinančne stabilnosti

Države članice bi morale ohranjati kanale kreditiranja za gospodarstvo in ukrepe za podporo podjetjem, ki so sposobna preživeti, dokler je to v tej krizi, s kakršno se soočamo prvič, potrebno.

Ohranjati bi morale trdne bilance stanja v bančnem sektorju, vključno z nadaljnjim obravnavanjem nedonosnih posojil, zlasti z razvojem sekundarnih trgov za nedonosna posojila.

5. Dokončanje EMU in krepitev mednarodne vloge eura

Doseči bi morale napredek pri poglabljanju ekonomske in monetarne unije, da se poveča odpornost euroobmočja, z dokončanjem bančne unije in unije kapitalskih trgov ter s pobudami za izvajanje politik na področju digitalnih financ, finančnih storitev na drobno in trajnostnega financiranja.

Povečati bi morale učinkovitost, sorazmernost in splošno usklajenost okvira za upravljanje bančnih kriz in jamstev za vlagatelje, vključno z zanesljivimi varnostnimi mrežami bančne unije, kar bi morale biti kratkoročne prednostne naloge.

Napredek na teh področjih bo prispeval h krepitvi mednarodne vloge eura in bolje spodbujal gospodarske interese Evrope v svetovnem merilu ob polnem spoštovanju notranjega trga Unije.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik